

Ali Şir Nevai Eserlerinde Bitki Adları

Усмонова Махфуза Садиқовна

Özet

Ali Şir Nevai eserleri dilinde kullanılan bitki isimleri ve onlarla ilgili olan sözcükler leksik-semantik ve semantik-stilistik bakımdan değerlendirildi. Araştırmadan aşağıdaki sonuçlar elde edildi: Ali Şir Nevai'nin eserlerinde 300 den fazla bitki ile ilgili kavram ve sözcük birimleri vardır. Zikredilen sözcük birimlerinin çoğu terim anlam dışında yan anlam da taşımaktadır (örneğin, gül sözcüğü 50'den fazla anlam içermektedir). Bu anlamlar edebi üslup gereğı ortaya çıkmıştır. Ali Şir Nevai eserlerinde kullanılan meyvalı ve meyvasız ağaç adları, bahçe ekinleri ve yabancı bitki isimleri, onların semantik-stilistik özellikleri araştırıldı.

Ali Şir Nevai eserleri dilinde bitki isimlerinden yapılan basit ve bileşik sözcükler (örneğin, gül sözcüğünden elde edilen sözcükler 60'ın üzerindedir) aynı bitki ismini değil, belki o sözcüklerin anlam birimlerine bağılı olarak yapılan yan anlamları ifade etmek için kullanılmıştır. Eserlerde geçen bitki isimlerinin büyük bir kısmı modern Özbekçede kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Nevai, bitki isimleri, terim, yan anlam, kavram, çiçek, ağaç, bitki, bahçe ekinleri, yabancı bitki isimleri.*

Abstract

The names of grows and related words to grows investigated by lexis - semantic semantic - methodology aspects which were used in Navoi's works. And became following results: there are more than three hundred lexical units which depend on plants "in Navois" works. These lexical in its have not only their primary meaning but also secondary meaning and (helped) for literary method requirements. (for ex: the lexeme flower has more than 50 meanings) the names of fruit trees and other types of trees, wild and domestic plants and their semantic methodology features were invest targeted also in poet's works language.

The simple and derived words which were mode up by the names of plants in Navoi's works language do not denote the names of exact plants, but used to denote other meanings witch depend on the soma's of these words (for ins: the derived words made up by the lexeme flower more than 60) A number of plant names which were used in pact's works language are also used nowadays in Uzbek language.

Keywords: *Ali Şir Nevai, plant names, terms, side-meaning, concept, flower, tree, plant, garden plants and wild plant names.*